

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. A.P. Kruijssen

BU/SMO

Telefoonnummer +31235144453

kruijssena@noord-holland.nl

1 | 4

Betreft: Voortgangsrapportage 2019 Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018 -2020

Verzenddatum

10 JULI 2020

Kenmerk

1428092/1449367

Geachte leden,

Uw kenmerk

Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht) informeren wij u over het volgende:

Hierbij bieden wij u de voortgangsrapportage 2019 van het Uitvoeringsprogramma Smart Mobility aan. Wij hebben besloten de doorlooptijd van het programma in elk geval met een jaar te verlengen tot en met 2021.

Innovaties in mobiliteit

In 2017 hebben wij het Uitvoeringsprogramma Smart Mobility vastgesteld om meer grip te krijgen op de (technologische) ontwikkelingen in de mobiliteitswereld. Het doel om inzicht te krijgen in de (on)mogelijkheden van technologische vooruitgang, is actueler dan ooit. Juist in deze tijd, waarin we zoeken naar manieren om gezonder, duurzamer en leefbaarder uit de coronacrisis te komen, is het van belang te weten wat technologie daarin kan betekenen.

In het Uitvoeringsprogramma Smart Mobility kijken wij vooral naar nieuwe technologieën en innovaties in mobiliteit die een succesvolle bijdrage in Noord-Holland kunnen leveren aan de transitie naar slimme, schone en veilige mobiliteit, waarin de gebruiker centraal staat. Dit gebeurt door middel van studies, testen en pilots en in samenwerking met andere overheidspartijen, onderzoeksinstituten en bedrijven. Deze partijen dragen vaak ook bij aan de projecten.

Activiteiten 2019

Vanzelfsprekend is kennisontwikkeling van groot belang in het Uitvoeringsprogramma. In 2019 liepen 15 studies en 34 pilots en testen naast overkoepelend onderzoek naar bijvoorbeeld Privacy, digitale veiligheid en gedrag. Er vindt in het kader van relevante ontwikkelingen kennisdeling plaats in de vorm van "kennis halen" en "kennis brengen" bij uiteenlopende overlegorganen, zowel op landelijk als Europees niveau.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

De pilots en proeven zijn vooral uitgevoerd op de provinciale wegen rond Schiphol in wat we de proeftuin Smart Mobility noemen. Hier beproeven we ontwikkelingen in de praktijk zoals de communicatie tussen verkeer, infrastructuur, de provinciale verkeerscentrale en slimme verkeerslichten (iVRI's). Er worden pilots ingericht voor alle modaliteiten: fiets-, auto-, vrachtverkeer, openbaar vervoer en scheepvaart.

Bijdrage technologie aan leefbaarheid

In 2019 is gebleken dat de bijdrage van Smart Mobility aan leefbaarheid veelbelovend is. Zo is het bijvoorbeeld technisch mogelijk om (groepen) fietsers voorrang te geven bij verkeerslichten waarmee fietsgebruik gestimuleerd kan worden. Bij vrachtverkeer blijken meer mogelijkheden om onnodige stops bij verkeerslichten te vermijden zodat grote besparingen plaatsvinden op brandstofgebruik en uitstoot. De verkeerslichten worden hiervoor van meer intelligentie voorzien – “intelligente verkeersregelininstallaties” ofwel iVRI. Deze iVRI's zorgen ook voor een rustiger verkeersbeeld en een afname van stopbewegingen bij verkeerslichten. Naast een betere bereikbaarheid is dat goed voor het milieu. Helaas gaat de uitrol van iVRI's in Nederland langzamer dan gedacht, in de praktijk blijken er nog veel technische (beheers)issues opgelost te moeten worden. In 2019 zijn 16 van de 52 geplande Noord-Hollandse iVRI's gerealiseerd. Het is nog steeds de bedoeling dat in 2025 alle 253 VRI's van de provincie intelligent zijn gemaakt.

In 2019 is een VRI-prioriteitenkader voorbereid om (bestuurlijke) keuzes te kunnen maken welke doelgroepen prioriteit moeten krijgen op een kruispunt. Iedere minuut kent immers maar 60 seconden en deze moeten optimaal worden benut. Datzelfde geldt voor een onderzoek naar de toepasbaarheid van zelfrijdende shuttles voor de zogenaamde laatste kilometer als eventuele 'missing link' in het Noord-Hollandse openbaar vervoer. Bij de huidige stand der techniek lijkt een zinvolle toepasbaarheid beperkt.

Data als brandstof voor mobiliteitstransitie

Data zijn van groot belang voor verbeteren van mobiliteit. Ons onderzoek naar voorspellende algoritmes toont aan dat een betere spreiding van het verkeer over het netwerk mogelijk is zodat uitstoot en geluidsoverlast in woongebieden verminderen en de doorstroming met 4 tot 10% kan verbeteren. Ook zijn er steeds meer mogelijkheden om rechtstreeks data uit voertuigen te ontvangen. Wij nemen sinds 2019 deel aan een landelijk onderzoek naar de toepasbaarheid hiervan om de verkeersveiligheid te verbeteren, bijvoorbeeld doordat de sensoren uit voertuigen signaleren dat er gladheid is op de weg of een obstakel. De provincie kan dan direct actie ondernemen om de veiligheid op de weg te verbeteren. Dit onderzoek loopt nog. In het project Blauwe Golf wordt data gebruikt om de bereikbaarheid over de weg én het water te verbeteren. De brugopeningen worden afgestemd op de behoefte van de scheepvaart waarbij de overlast voor het verkeer wordt geminimaliseerd. Dit wordt nu toegepast bij ruim 40 % van de bruggen in de provincie, waaronder bruggen in Amsterdam en andere gemeenten.

Uit een studie naar kansen van het uitwisselen van verkeersdata met de transportsector blijkt dat logistieke bewegingen efficiënter en betrouwbaarder kunnen worden uitgevoerd. Kansrijke pilots met logistieke overslagpunten (logistieke hubs) nabij OV of

(fiets)parkeerlocaties worden momenteel nader onderzocht. In dit kader participeert de provincie het komende jaar in het landelijke project Connected Transport Corridor Amsterdam Westkant.

Naar Mobility as a Service (MaaS) worden landelijke onderzoeken gedaan in zeven gebieden, waaronder rond de Amsterdamse Zuidas. Wij zijn hierbij betrokken. De onderzoeken zijn nog niet afgerond.

Rijtaakondersteunende systemen

Zoals bij de start van het programma is aangegeven, hebben niet alle innovaties een positief effect. Zo blijkt uit ons onderzoek in 2019 naar rijtaakondersteunende systemen (o.a. 'keep your lane' systemen die in veel auto's al aanwezig zijn), dat de interactie tussen provinciale infrastructuur en voertuigen te wensen overlaat. Dit beeld werd later dat jaar bevestigd door een onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Vervolgonderzoek is nodig om te kijken wat de consequenties hiervan zijn voor de inrichting van provinciale wegen.

Aan de andere kant blijken rijtaakondersteunende systemen die met elkaar en de weg communiceren, verkeersveilig te kunnen worden uitgevoerd. Dit blijkt onder meer uit de praktijktest en simulatie op de N205 met Coöperatieve Adaptieve Cruise Control (CACC) die we samen met TNO hebben uitgevoerd. Dergelijke systemen zijn nog niet verkrijgbaar op de markt, maar zijn wel de toekomst waar de provinciale infrastructuur op voorbereid moet zijn.

Minder hinder bij werkzaamheden

Om de bereikbaarheid in Noord-Holland te verbeteren zijn wij in 2019 gestart met de realisatie van een Toolbox Minder Hinder. Nieuwe technieken worden ingezet om de Noord-Hollandse reiziger te informeren over wegwerkzaamheden en evenementen, naast de reeds bestaande kanalen. Zo worden doelgroepen gericht benaderd met adviezen op hun smartphone op basis van data analyse van bewegingen in een gebied. De data over evenementen en wegwerkzaamheden worden direct doorgegeven via navigatiesystemen en reizigersapps. Dit wordt nu toegepast bij acht projecten.

Privacy en (digitale) veiligheid

Bij alle projecten die we uitvoeren kijken we naar de consequenties van de projecten voor de verkeersveiligheid, de privacy en digitale veiligheid. Per project wordt bepaald hoe dit optimaal kan worden ingericht op deze aspecten.

Verlenging programma tot eind 2021

Uit twee jaar ervaring met het Uitvoeringsprogramma is duidelijk geworden dat doorlooptijden van projecten langer zijn dan gedacht. Soms is de techniek minder volwassen dan werd verondersteld, in andere gevallen blijkt het complexer om tot afspraken met kennisinstellingen en bedrijven te komen om samen een project te starten. Doordat als gevolg van COVID-19 een (tijdelijk) sterk afwijkend verkeersbeeld was en private partners van de provincie (tijdelijk) andere prioriteiten kenden, kan in 2020 niet alles conform planning worden uitgevoerd. Daarom hebben wij besloten de doorlooptijd van dit programma in elk geval met een jaar te verlengen tot en met 2021.

Ondanks deze vertraging kan dit binnen de financiële randvoorwaarden die in 2017 zijn meegegeven. Daarna is Smart Mobility nog steeds niet uitontwikkeld, verre van dat. De eerste helft van 2020 heeft ook

aangetoond dat we nooit te oud zijn om te leren. Vernieuwende programma's zoals een Uitvoeringsprogramma Smart Mobility verdienen daarom een permanente plek in het provinciale instrumentarium. Het blijft nodig te onderzoeken wat nieuwe technieken en digitalisering betekenen voor mobiliteit. De Koers Smart Mobility, waarin een visie voor de komende 5 tot 10 jaar is vastgelegd, is hierbij voor het Uitvoeringsprogramma richtinggevend. In het kader van een update van de eerder vastgestelde Koers volgt later dit jaar een voorstel voor een meerjarenprogramma voor onderzoek naar en realisatie van slimme, schone en veilige mobiliteit.

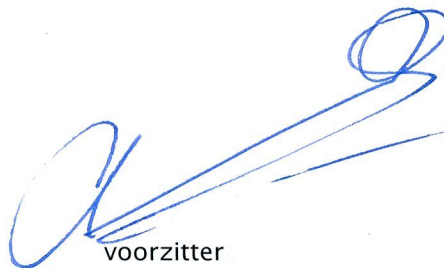
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage

Voortgangsrapportage 2019 Uitvoeringsprogramma Smart Mobility
2018 - 2020